

Handläggare: Gunilla Schedin

Tfn: 508 09 015

Till Norrmalms stadsdelsnämnd

Resursfördelningssystem för omsorg om personer med fysiska funktionshinder - yttrande till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Mona Lindgren
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av förslag till nytt resursfördelningssystem för omsorg om personer med fysiska funktionshinder.

Stadsdelsförvaltningen är positiv till förslaget och även till de övergångsregler som föreslås gälla för de stadsdelsnämnder som till följd av det nya systemet skulle få stora förändringar vad gäller tilldelade medel. Samtidigt vill förvaltningen framhålla att de medel stadsdelsnämnderna tilldelas för insatser inom omsorg om funktionshindrade inte täcker de faktiska kostnaderna, d.v.s. verksamhetsområdet är totalt sett underfinansierat.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom stadsmiljö- och planeringsavdelningen i samråd med vård- och omsorgsavdelningen – beställare och ekonomiavdelningen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av förslag till nytt resursfördelningssystem för omsorg om personer med fysiska funktionshinder. Yttrande ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 24 september 2004.

Sammanfattning av förslaget

De medel stadsdelsnämnderna erhåller för insatser vad gäller personer med fysiska funktionshinder är uppdelade i tre typer av anslag – ett *fast*, ett *prestationsrelaterat* och ett *särskilt* anslag. Den översyn som nu genomförts avser endast det *fasta* anslaget.

Det *fasta* anslaget ska bl.a. täcka stadsdelsnämndernas kostnader för hemtjänst, personlig assistans som inte ersätts via försäkringskassan, ledsagarservice, kontaktperson, kommunalt bostadstillägg för handikappade (KBH) samt övriga insatser enligt SoL.

Fördelningen av det *fasta* anslaget i nuvarande resursfördelningsmodell bygger på följande fyra variabler:

- andel personer med handikappersättning
- andel personer med vårdbidrag
- antal beviljade timmar för
  - personer med mer än 90 timmars hemtjänst per månad enligt socialtjänstlagen (SoL)
  - personer med mer än 90 timmars personlig assistans per månad enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- antal timmer med avlösarservice

Anslaget uppgår i år till totalt 444,1 mnkr av vilka ca 47 % fördelas utifrån stadsdelsnämndernas beslut om insatser. För insatser som omfattar mer än 90 timmar per månad tilldelas stadsdelsnämnderna 190 kronor per timme för hemtjänst och avlösarservice och 198 kronor per timme för personlig assistans. Tilldelningen baseras på antalet beviljade timmar den sista augusti föregående år.

Det har funnits kritik mot det sätt på vilket det fasta anslaget är utformat. Nuvarande resursfördelningsmodell har bl.a. kritiserats för att medelstilldelningen i alltför hög grad fördelats utifrån stadsdelsnämndernas beslut om insatser, vilket gör att systemet är kostnadsdrivande och missgynnar de stadsdelsnämnder som följer stadens riktlinjer.

Det har även funnits kritik mot att den timersättning som utgår för personlig assistans inte täcker de faktiska kostnaderna och också är lägre än den timersättning som utgår från försäkringskassan i form av s.k. LASS-ersättning.

Nuvarande resursfördelningssystem innebär att tilldelningen av medel för personlig assistans enligt LSS med mer än 90 timmar är direkt relaterad till de beslut som fattas i stadsdelsnämnderna. I samband med arbetet med att ta fram ett förslag till nytt resursfördelningssystem har det visat sig att det finns stora skillnader mellan olika stadsdelsnämnder vad gäller beslut om personlig assistans med mer än 90 timmar per månad. Vid en närmare analys av detta har framkommit skillnaderna inte kan förklaras utifrån skilda behov i de olika stadsdelarna utan främst beror på skillnader i arbetssätt.

I arbetet med att ta fram ett förslag till nytt resursfördelningssystem har man även kunnat konstatera att antalet beviljade timmar totalt sett ökat med 36 % mellan åren 2001 och 2003. Man har dock inte hittat någon godtagbar förklaring till den stora ökningen.

Slutsatsen av detta är att nuvarande system är kostnadsdrivande och man anser därför att resursfördelningen bör ske utifrån variabler som inte är beroende av stadsdelsnämndernas beslut om insatser.

Följande variabler föreslås i fortsättningen styra fördelningen av det *fasta* anslaget:

- andelen personer med handikappersättning föreslås styra fördelningen av 50 % av anslaget
- andelen personer med vårdbidrag föreslås styra fördelningen till 10 % av anslaget
- andelen personer med LASS-ersättning föreslås styra 20 % av anslaget
- andelen personer med färdtjänst föreslås styra 20 % av anslaget

Resurserna för avlösarservice föreslås även fortsättningsvis fördelas enligt nuvarande system, d.v.s. utifrån antalet beviljade timmar.

Förslaget innebär att variabeln ”antalet beviljade timmar för personer med mer än 90 timmars beviljad hemtjänst enligt SoL respektive mer än 90 timmars personlig assistans enligt LSS” ersätts av variablerna ”andelen personer med LASS-ersättning” och ”andelen personer med färdtjänst”. Den främsta orsaken till den föreslagna förändringen är att variablerna ska vara opåverkbara av stadsdelsnämndernas beslut om insatser. Den nya resursfördelningsmodellen föreslås tillämpas från och med år 2005.

Den föreslagna modellen kommer att innebära en icke obetydlig omfördelning av resurser stadsdelsnämnderna emellan. För några stadsdelsnämnder kommer förändringen att bli relativt stor. Övergångsregler föreslås därför införas, vilket innebär att sänkningen av anslaget begränsas till 20 % under det första året för de stadsdelsnämnder som kommer att få en minskad medelstilldelning. På motsvarande sätt föreslås ökningen av

anslaget begränsas till 22 % för de stadsdelsnämnder som kommer att få en ökad medelstillsdelning.

Vad gäller Norrmalms stadsdelsnämnd skulle det föreslagna systemet under år 2005 ge en mycket marginell ökning av tilldelade resurser såväl utan som med de föreslagna övergångsreglerna.

Den största delen av resurserna för omsorg om funktionshindrade fördelas utifrån *prestation* och ska täcka kostnaderna för gruppboende, daglig verksamhet, familjehem och särskild service för barn och ungdom samt korttidshem. Den arbetsgrupp som lagt fram det nu aktuella förslaget till resursfördelningssystem har kunnat konstatera att det nuvarande systemet för fördelning av resurser till dessa verksamheter inte fungerar tillfredställande och att stadsdelsnämndernas beslut i vissa avseenden har anpassats till systemet. Arbetet med hur det *prestationsrelaterade* anslaget ska fördelas föreslås därför fortsätta med målet att ta fram ett system som ska gälla från och med år 2006.

Det *särskilda* anslag som idag utgår avser kommunövergripande verksamheter, boendeservice och s.k. LASS-ersättning de 20 första timmarna och omfattar knappt 2 % av den totala resursfördelningen. I dagsläget bedöms det inte finnas behov av en översyn av detta anslag.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen vill framhålla att de medel stadsdelsnämnderna tilldelas för insatser inom omsorg om funktionshindrade inte täcker de faktiska kostnaderna, d.v.s. verksamhetsområdet är totalt sett underfinansierat. Vad gäller Norrmalms stadsdelsnämnd redovisades år 2003 ett underskott på närmare 13 mnkr och för innevarande år prognosticeras ett underskott på sammanlagt ca 9 mnkr. Även för andra stadsdelsnämnder är situationen likartad. Exempelvis kan nämnas att stadsdelsnämnderna i tertialrapport 1 sammantaget redovisade ett prognosticerat underskott på 46 mnkr.

Vad gäller det resursfördelningssystem som för närvarande tillämpas delar förvaltningen den uppfattning som framförts från flera håll om att systemet kan utnyttjas på ett sätt som är kostnadsdrivande. Det är därför positivt att man nu föreslår ett system som grundar sig på variabler som inte bedöms kunna påverkas av stadsdelsnämndernas beslut.

Förvaltningen vill dock påpeka att även det nu föreslagna resursfördelningssystemet ger utrymme för att det stadsdelsnämnderna emellan kan uppstå skillnader i medelstillsdelning som inte kan förklaras utifrån skilda behov utan beror på att exempelvis olika försäkringskassor gör olika bedömningar av den enskildes behov.

Förvaltningen är positiv till förslaget om att övergångsregler införs för de stadsdelsnämnder som med det föreslagna systemet drabbas av stora förändringar vad gäller tilldelning av medel.

Det är bra att den arbetsgrupp som tagit fram förslaget till nytt resursfördelningssystem för det *fasta* anslaget också berört frågan om det *prestationsrelaterade* anslaget och att arbetet med hur detta anslag ska fördelas föreslås fortsätta. Förvaltningen anser, i likhet med vad som framförts i arbetsgruppen, att de högsta omsorgsnivåerna vad gäller gruppboende borde delas upp. Detta gäller särskilt omsorgsnivå 15 som upplevs omfatta ett alltför stort timintervall.

Vad gäller det *särskilda* anslaget delar förvaltningen arbetsgruppens bedömning om att det i dagsläget inte finns behov av någon översyn.

Bilaga

Förslag till nytt resursfördelningssystem för omsorg ompersoner med fysiska funktionshinder.